

**MALARSKI KRZYK
EKSPRESJI... DZIAŁALNOŚĆ
EKSPRESJONISTÓW NIEMIECKICH**

**TADEUSZ
BANOWSKI**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii sztuki dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Katarzyna Jasińska
Recenzja merytoryczna – Katarzyna Porczak
prof. Radosław Cezary Gwizdon
Urszula Borowska
Katarzyna Szczepkowska-Szcześniak

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Malarski krzyk ekspresji... Działalność ekspresjonistów niemieckich

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji:

Klasy I–IV (w zależności od organizacji szkoły)/45 minut

Cele

Uczeń:

- charakteryzuje działalność ugrupowań;
- określa ramy czasowe działalności ekspresjonistów;
- łączy nazwiska z ugrupowaniami;
- określa tematykę obrazów;
- wskazuje środki i techniki artystyczne.

Metody/Techniki/Formy pracy:

- prezentacja materiału;
- praca grupowa;
- praca całego zespołu;
- dyskusja.

Środki dydaktyczne:

- Porębski M., *Dzieje sztuki w zarysie. Wiek XIX i XX*, tom 3, Arkady, Warszawa 1988;
- zasoby internetowe;
- komputery;
- telefony komórkowe;
- rzutnik/tablica interaktywna;
- dostępna literatura.

Opis przebiegu lekcji

Część wstępna:

Uczniowie wskazują, w jaki sposób można wyrazić ekspresję – wymieniają środki malarskie, kompozycyjne i światłocieniowe.

Część właściwa:

Nauczyciel przedstawia genezę ekspresjonizmu, wskazując na twórczość postimpresjonistów. Może skorzystać z pozycji bibliograficznych i przygotować kserokopię dla uczniów wybranych przez siebie fragmentów tekstu. Uczniowie omawiają założenia ekspresjonistów – dyskusja. Nauczyciel dzieli klasę na dwa zespoły, które zajmują się ugrupowaniami: „Die Brücke” oraz „Der Blaue Reiter”.

Pierwszy zespół dokonuje analizy i interpretacji dzieł: „Sąd Parysa” Ernesta Ludwiga Kirchnera, „Proroka” i „Ukrzyżowania” Emila Noldego oraz „Piety” Oskara Kokoschki.

Drugi zespół zajmuje się obrazami: „Żółta krowa” i „Wieża błękitnych koni” Franza Marca oraz „Błękitny jeździec” Wasilija Kandinsky’ego.

Uczniowie wskazują na zastosowane środki artystyczne zaczerpnięte od postimpresjonistów oraz własne pomysły twórcze.

Część podsumowująca:

Uczniowie przypominają założenia ekspresjonistów, ośrodki twórczości. Wskazują na technikę, którą stosują artyści, fakturę i rolę kolorystyki.

Komentarz metodyczny

Lekcja została oparta o zastosowanie metod aktywizujących, angażujących uczniów do pracy w grupie, wykorzystaniu zasobów internetowych oraz tradycyjnych źródeł informacji. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy; wykorzystać mocne strony ucznia, budować atmosferę pracy sprzyjającą budzeniu pozytywnych emocji i zdobywaniu doświadczeń; dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia, np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę; dostosować wymagania edukacyjne, stopień trudności zadań do możliwości ucznia, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu, udzielając wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską; stosować ocenianie kształtujące i wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a gdzie popełnił błędy, w jaki sposób może uzupełnić braki oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności; umożliwić także rozwój uczniowi zdolnemu, angażując w dodatkowe czynności, opracowanie pomocy dydaktycznych, np. prezentacji na temat wpływu malarzy postimpresjonistycznych na twórczość ekspresjonistów. Podczas lekcji kształcone są kompetencje kluczowe, mające znaczenie na rynku pracy, szczególnie w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej oraz w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (działalność ekspresjonistów), osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się (dyskusja, praca w grupach); w zakresie przedsiębiorczości (komunikowanie się); umiejętności matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii (analiza formalna obrazu).